

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

DDP-I.0210.3.2026

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
prof. dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odnosząc się do Pana pisma z dnia 20 stycznia 2026 r. (znak VII.7016.2.2024.BK/WW), skierowanego do Marszałka Senatu – Pani Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, dotyczącego ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, zwanej dalej „Ustawą”, dziękuję za Państwa dotychczasowe zaangażowanie w prace nad Ustawą. Jednocześnie, w odniesieniu do zasygnalizowanych w piśmie wątpliwości, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień:

Ad 1. Odpowiedzialność dyscyplinarna psychologów

(1) Art. 80 ust. 1 Ustawy

Należy wskazać, że Ustawa wprowadza rozwiązania analogiczne do przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.). Są to przepisy gwarantujące sprawne prowadzenie spraw dyscyplinarnych. Przyjęcie treści zaproponowanej przez RPO mogłoby skutkować przewlekłością postępowania, ponieważ „nowy” rzecznik dyscyplinarny musiałby zapoznawać się na nowo z już zgromadzonym materiałem dowodowym. Jednocześnie przepis art. 80 ust. 2 Ustawy wprowadza wystarczające gwarancje, bowiem organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylenia, a w razie potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego.

(2) Art. 92 Ustawy

Zasygnalizowane obawy dotyczące posłużenia się w Ustawie sformułowaniem „podlegają tylko przepisom prawa” wydają się zbyt daleko idące. Należy wskazać, że w art. 73 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499 z późn. zm.) jak również w art. 64 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 749 z późn. zm.) znajduje się analogiczny przepis. Co istotne, minister właściwy do spraw pracy będzie sprawował nadzór nad Ustawą, którego zakres uwzględni również weryfikację uchwał organów samorządu zawodowego psychologów pod względem ich zgodności z prawem (art. 37 Ustawy).

Przepis w brzmieniu obecnie sugerowanym przez RPO znajdował się w Projekcie MRPiPS i został zmieniony na etapie Komisji Prawniczej. Komisja ta wskazała, że posłużenie się sformułowaniem „podlegają przepisom powszechnie obowiązującego prawa” miałyby wyłącznie charakter informacyjny.

(3) Art. 94 ust. 5 Ustawy

Pierwotnie przepis dotyczył tylko ograniczenia biernego prawa wyborczego. Obecna treść przepisu została uzgodniona na etapie Komisji Prawniczej. Przepis nie jest ani nadmierny ani nieproporcjonalny, gdyż przewiduje utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organów samorządu psychologów na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

(4) Przepisy dotyczące kasacji

Zgodnie z treścią art. 124 pkt 1 Ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. Powyższe oznacza, że art. 524 § 3 KPK znajduje odpowiednie zastosowanie. A zatem, niedopuszczalne będzie uwzględnienie kasacji na niekorzyść obwinionego wniesionej po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Ad 2. Udzielanie świadczeń psychologicznych

Istnieją przepisy powszechnie obowiązujące, do których odsyła art. 23 ust. 3 Ustawy, a więc przepisy określające zadania realizowane w ramach zawodów uprawianych przez osoby bez prawa wykonywania zawodu psychologa, a które wykonują zawodowo określone czynności mieszczące się w zakresie udzielania pomocy psychologicznej.

Przykładowo można wskazać na zadania zawodowe:

- ❑ **asystenta rodziny**, które zostały uregulowane w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49); do tych zadań należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- ❑ **pracownika socjalnego**, które zostały uregulowane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) o pomocy społecznej; do tych zadań należy m.in. udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, rodzinom, grupom i społecznościom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokajać niezbędne potrzeby życiowe;
- ❑ **interwenienta kryzysowego**, które zostały uregulowane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; w ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

Nie można jako przepisów odrębnych, na które wskazuje art. 23 ust. 3 Ustawy, traktować klasyfikacji zawodów i specjalności publikowanej przez MRPiPS na podstawie rozporządzenia MRPiPS w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. Klasyfikacja zawodów i specjalności jest bowiem sporządzana na potrzeby rynku pracy i jest narzędziem stosowanym w zakresie:

- (1) prowadzenia badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy;
- (2) rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy, pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego;
- (3) organizowania form pomocy określonych w ustawie.

Odnosząc się do dalszej części argumentacji RPO należy wskazać, że Ustawa niweluje niebezpieczeństwo udzielania pomocy psychologicznej przez osoby nieuprawnione przewidując sankcje karne oraz chroni osoby poszukujące świadczeń psychologicznych. Ustawodawca nie może ograniczać prawa do poszukiwania i korzystania z innego rodzaju pomocy lub usług, które są prawnie dopuszczalne i oznaczone numerem profesji.

Ustawa definiuje udzielanie pomocy psychologicznej, co czyni zbędnym doprecyzowywanie czym jest pomoc psychologiczna.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/